

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Årsrapport 2015

– plansaker hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Notat 15.02.2016

Sveinung Dimmen

Samordnar

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Årsrapport 2015 - plansaker hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Tabellversjon*

Innhald

- Planstatistikk 2015
- Typar plansaker – kommunevis
- Nasjonale forventningar og ny runde med kommunal planstrategi
- Motsegn
- Mekling
- Dispensasjon og klage
- Oppsummering

*Merk:

Denne «tabellversjonen» inneheld statistikk over plansaksbehandlinga hos FMRR i 2015. Det er i tillegg utarbeidd ein meir utfyllande kommentarversjon.

Planstatistikk FMMR 2015

Fylkesmannen har fleire roller og oppgåver innan planlegging etter plan- og bygningslova (pbl). Ei viktig oppgåve i planprosessar er å formidle nasjonal politikk innanfor viktige fagområde, der arealpolitikk og miljøvern, landbruk, helse, oppvekst og samfunnstryggleik står sentralt. Fylkesmannen skal sjå til at nasjonale og regionale omsyn blir ivaretatt i planarbeidet, og elles også sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med gjeldande lovverk. Vidare har Fylkesmannen ansvar for behandling av klager på kommunale vedtak i plan- og byggesaker etter lova. Fylkesmannen har og rolle som meklar i plansaker der det ligg føre motsegn. Fylkesmannen har eit særleg ansvar for å orientere om det økonomiske opplegget for kommunesektoren og rettleie kommunane i økonomisk planlegging og forvaltning. Fylkesmannen har også ei viktig oppgåve knytt til lokal omstilling og fornying i kommunesektoren. Kommunal planlegging vil i tråd med dette vere eit viktig utviklings- og styringsverktøy – både for kommunen som samfunn og kommunen som organisasjon.

Plan- og dispensasjonssaker som omfattar fleire avdelingar hos Fylkesmannen krev samordning i forhold til saksbehandling, ansvar og avveging av interesser. Hos FMMR er det etablert faste rutinar for dette.

Formålet med den interne organiseringa av plansamordninga er å finne gode løysingar i skjæringspunktet mellom nasjonale, regionale og lokale mål og interesser.

Fagsaksbehandlarar knytt til ulike fagavdelingar og fagområde vil i prinsippet kunne trekkast aktivt inn, avhengig av sakstype og sakfelt. Dette vil kunne omfatte både plansaker og dispensasjonssaker. Klagesaker og byggeskar etter plan- og bygningslova vil i hovudsak vere lagt til Justis- og beredskapsavdelinga. Desse sakene er ikkje del av plansamordninga.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal deltar frå 01.04.2015 i den utvida forsøksordninga med statleg samordning av motsegn av kommunale planar. I samband med dette er det laga egne rutinar og prosedyrar for plansaker som omfattar innspel frå andre statsetatar. For ein nærare presentasjon og gjennomgang av denne forsøksordninga kan det visast til kap. 1.5.

Innkomne plan- og dispensasjonssaker blir registrert i arkivet og direkte fordelt på fem faste hovudsaksbehandlarar som opprettar felles brev i ephorte. Innspel knytt til ulike fagtema vil i prinsippet kunne kome frå alle dei fem fagavdelingane og blir vidare koordinert av hovudsaksbehandlar før brevet blir ferdigstilt og godkjent/utsendt av plansamordnar.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Behandling plansaker FMMR

Fylkesmannen i Møre og Romsdal (FMMR) har i fjerde kvartal 2015 (perioden 01.07 – 30.09) behandla 279 plan- og dispensasjonssaker (ekspedisjonar) etter plan- og bygningslova. Tilsvarande tal for fjerde kvartal 2014 var 276. Samla for 2015 viser at det på årsbasis vart registrert 1066 slike saker/ekspedisjonar mot 1140 i 2014. Klagesaksbehandling i plan- og byggesaker lagt til justis- og beredskapsavdelinga er ikkje medrekna her.

Statistikken for 2015 viser at aktiviteten på plansida er stor sjølv om talet på saker/ekspedisjonar ligg noko lågare enn dei føregåande åra. Tal på ekspedisjonar knytt til **reguleringsplansaker** (385 saker. Tal for ekspedisjonar knytt til **kommuneplanar og kommunedelplanar** (39 saker) ligg også lågare enn i 2015 (56 saker). Talet på **dispensasjonssaker** for 2015 (638 saker) ligg godt over tala for 2014 (605 saker) og 2013 (533 saker). Årsakene til at talet på dispensasjonssaker framleis held seg høgt kan vere fleire og ulike. Ei generell utfordring for fleire av kommunane vil vere mangel på oppdaterte planar – i første rekke på oversikts-/kommuneplannivå. Dei fleste kommunane signaliserte gjennom førre runde med dei kommunale planstrategiane oppstart med rullering av sine kommuneplanar (både k-planens samfunnsdel og arealdel) i planperioden 2011 – 2015 (jf. tabell oversikt kommunal planstrategi). Dei fleste kommunane har kome godt i gang med dette rulleringsarbeidet. Nokre av kommunane har fullført rulleringsarbeidet og har gjort vedtak, medan andre framleis er i prosess. Nokre av kommunane er enno ikkje i gang, eller i ein tidleg fase. For desse vil det såleis framleis kunne gå noko tid før ny overordna plan er vedtatt. Sjå tabell under for K-plansaker på høyring i 2015.

Statistikken samla for 2015 viser at talet på plansaker ligg noko under tilsvarande tal for dei siste to-tre åra, medan talet på dispensasjonssaker ligg litt høgare. Nedgangen i talet på plansaker har vore større enn auken i talet på dispensasjonssaker.

Kommuneplanar til høyring 2015

Saknr ephorte	Kommune	Samf.del	Arealdel	Felles S + A	Oppstart –planpr.	Off. høyring	Merknad
11/4649	Herøy		x			x	+ mekling,KMD
11/9029	Sandøy		x			x	naust
12/4721	Sula		x			x	+ mekling x2 naust
13/183	Vestnes		x			x	naust
11/1866	Sande		x			x	+ mekling naust
15/1611	Ulstein			x	X		
1179029	Sandøy		x			x	2.g.
14/6119	Rindal	x				x	
13/855	Tingvoll		x			x	2.g.
15/2866	Volda	x			x		
13/4390	Ålesund	x			x		
12/5061	Aukra		x			x	
15/4136	Gjemnes			x	X		
13/4390	Ålesund		x			x	
10/8499	Sykkylven		x			x	Rev. naustføresegn.
15/5151	Halsa		x		x		
14/1073	Molde		x			x	
13/7457	Skodje	x				x	

Plansaker og dispensasjonssaker etter pbl; samla årsoversikt 2010 - 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Reguleringsplan	459	480	496	471	477	385
Kommune(del)plan	36	37	48	86	56	39
Kommunal planstrategi	x	x	31	5	x	x
Regionale planar	-	-	6	5	2	4
Plansaker samla	495	517	584	567	530	428
Disp.saker samla	628	520	605	533	605	638
Sum planar og disp.	1123	1032	1189	1100	1140	1066
Motsegner (tal planar)	39	62	63	64	58	66
Meklingsmøte	4	7	6	8	3	3
Planar sendt departementet	2	0	3	1	3	0
Klager - dispensasjonsøknader	18	18	21	3	6	8

Tabell: Behandla plansaker/ekspedisjonar hos FMMR 2010 - 2015.

Merk: Statistikken for plansakene omfattar tal på ekspedisjonar/høyringsbrev. Fylkesmannen gir høyringsuttale til kommunale planar både ved oppstart og undervegs i planprosessen. I forhold til årsstatistikken vil nokre planar/plansaker såleis kunne bli registrert meir enn ein gang. Når det gjeld planstrategiar, dispensasjonar og motsegner er det derimot tal på planar som er registrert.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Plantypar og planoppgåver etter plannivå

Nivå	Retningsgivende planer	Midlertidig båndlegging	Bindende arealplaner
Nasjonalt	Nasjonale forventninger	Statlige planbestemmelser	Statlig arealplan
	Statlige planretningslinjer		
Regionalt	Regional planstrategi	Regional planbestemmelse	
	Regionale planer		
Lokalt	Kommunal planstrategi	Inngår i bindende planer	Kommuneplanens arealdel Reguleringsplan
	Kommuneplanens samfunnsdel		

Oversikt plan- og dispensasjonssaker 1. kvartal 2015 (01.01. – 31.03.)

	2010	2011	2012	2013	2014.	2015* tom 31.03	1.kv. 2010	1.kv. 2011	1.kv. 2012	1.kv. 2013	1.kv. 2014	1.kv. 2015
Reguleringsplan	459	480	496	471	477	103	118	120	143	121	146	103
Kommune(del)plan	36	37	48	86	56	3	9	10	8	18	7	3
Kommunal planstrategi	x	x	31	5	x	x	x	x	2	1	x	x
Regionale planar	-	-	*6	5	2	1	-	-	1	1	1	1
Plansaker samla	495	517	584	567	535	107		130	154	141	154	107
Dispensasjonar	628	520	605	533	605	136	-	-	142	128	134	136
Sum planar og disp.	1123	1032	1189	1100	1140	243	-	-	298	269	278	243
Planar m motsegn RP					50	6					16	6
Samla tal planar m motsegn RP + KP	39	62	63	64	58	7	14	21	25	14	17	7
Meklingsmøte	4	7	6	8	3	0	-	1	3	4	1	0
Planar sendt departementet	2	0	3	1	3	0	-	-	0	0	0	0
Klager - dispensasjonsøknader	18	18	21	3	6	1	3	5	3	1	1	1

Oversikt plan- og dispensasjonssaker 2. kvartal 2015 (01.04. – 30.06.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015* tom 30.06.	2.kv. 2010	2.kv. 2011	2.kv. 2012	2.kv. 2013	2.kv. 2014	2.kv. 2015
Reguleringsplan	459	480	496	471	477	216	115	130	112	139	134	113
Kommune(del)plan	36	37	48	86	56	18	9	10	20	21	14	15
Kommunal planstrategi	x	x	31	5	x	x	x	x	8	2	x	x
Regionale planar	-	-	*6	5	2	3	-	-	1	1	1	2
Plansaker samla	495	517	584	567	535	237		130	141	155	149	130
Dispensasjonar	628	520	605	533	605	286	-	-	191	148	204	150
Sum planar og disp.	1123	1032	1189	1100	1140	523	-	-	332	303	353	280
Planar m motsegn RP					50	25					10	19
Samla tal planar m motsegn RP + KP	39	62	63	64	58	30	14	21	25	14	12	23
Meklingsmøte	4	7	6	8	3	2	-	1	3	4	0	2
Planar sendt departementet	2	0	3	1	3	0	-	-	0	0	2	0
Klager - dispensasjonsøknader	18	18	21	3	6	3	3	5	3	1	3	2

Oversikt plan- og dispensasjonssaker 3. kvartal 2015 (01.07. – 30.09.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015* tom 30.09.	3.kv. 2010	3.kv. 2011	3.kv. 2012	3.kv. 2013	3.kv. 2014	3.kv. 2015
Reguleringsplan	459	480	496	471	477	302	88	123	111	106	87	86
Kommune(del)plan	36	37	48	86	56	29	10	9	7	12	21	10
Kommunal planstrategi	x	x	31	5	x	x	x	x	9	1	X	x
Regionale planar	-	-	*6	5	2	3	-	-	0	1	0	1
Plansaker samla	495	517	584	567	535	331		130	141	120	108	97
Dispensasjonar	628	520	605	533	605	456	-	-	130	141	115	170
Sum planar og disp.	1123	1032	1189	1100	1140	787	-	-	257	261	223	267
Planar m motsegn RP					50	44					8	19
Samla tal planar m motsegn RP + KP	39	62	63	64	58	47	8	16	11	20	12	22
Meklingsmøte	4	7	6	8	3	2	-	1	1	0	2	0
Planar sendt departementet	2	0	3	1	3	0	-	-	1	0	0	0
Klager - dispensasjonsøknader	18	18	21	3	6	4	3	5	4	0	2	1

Oversikt plan- og dispensasjonssaker 4. kvartal 2015 (01.10. – 31.12.)

	2010	2011	2012	2013	2014.	2015	4.kv. 2010	4.kv. 2011	4.kv. 2012	4.kv. 2013	4.kv. 2014	4.kv. 2015
Reguleringsplan	459	480	*496	471	477	385	88	123	131	105	110	83
Kommune(del)plan	36	37	*48	86	56	39	10	9	9	17	15	10
Kommunal planstrategi	x	x	31	5	x	X	x	x	14	1	X	x
Regionale planar	-	-	*6	5	2	4	-	-	2	2	0	1
Plansaker samla	495	517	*584	567	535	428	-	-	156	125	125	97
Dispensasjonar	628	520	605	533	604	638	-	-	150	116	151	182
Sum planar og disp.	1123	1032	1189	1100	1139	1066	-	-	306	241	276	279
Planar m motsegn RP					50	55					16	11
Samla tal planar m motsegn RP + KP	39	62	63	62	58	66	8	16	13	9	17	19
Meklingsmøte	4	7	6	8	3	3	-	-	0	4	0	1
Planar sendt departementet	2	0	3	1	3	0	-	-	2	0	1	0
Klager - dispensasjonsøknader	18	18	21	3	6	8	2	3	4	1	0	4

Tabell: Behandla plansaker/ekspedisjonar FMMR 2010 - 2015

Forklaring:

- manglar data/registrering

X ikkje aktuelt/relevant

Kommunestatistikk plansaker

Kommune(del)-plan; kommuneoversikt 2015

	Kv. 1 01.01 – 31.03	Kv. 2 01.04 – 30.06	Kv. 3 01.07 – 30.09	Kv. 4 01.10 – 31.12	2015 01.01 – 31.12
Aukra			1		1
Aure					0
Averøy	1				1
Eide			1		1
Fræna					
Giske					
Gjemnes			2		2
Halsa				2	2
Haram					
Hareid					
Herøy				1	1
Kristiansund					
Midsund					
Molde		1	1	3	5
Neset					
Norddal	1				1
Rauma		1		1	2
Rindal		1			1
Sande		2	1		3
Sandøy	1	1			2
Skodje				2	2
Smøla					
Stordal					
Stranda				1	1
Sula			1		1
Sunndal		1	1		2
Surnadal					
Sykkylven				1	1
Tingvoll		1			1
Ulstein		2			2
Vanylven					
Vestnes		1	1		2
Volda		1			1
Ørskog		1			1
Ørsta		1			1
Ålesund		1	1	1	3
T.s. alle kom.	3	15	10	12	40

*Nokre av planane er «fellesplanar» (interkommunale) planar mellom to eller fleire kommunar

Tabell: Kommunale plansaker FMMR 2015; **Kommune(del)-planar**

Kommunestatistikk plansaker

Reguleringsplan; kommuneoversikt 2015

	Kv. 1 01.01 – 31.03	Kv. 2 01.04 – 30.06	Kv. 3 01.07 – 30.09	Kv. 4 01.10 – 31.12	2015 01.01 – 31.12
Aukra	10	1	1	1	13
Aure	2	3	1	2	8
Averøy	3	6	0	4	13
Eide	2	2	0	1	5
Fræna	2	6	3	4	15
Giske	4	5	5	2	16
Gjemnes	3	4	1	0	8
Halsa	1	1	1	1	4
Haram	1	9	6	5	21
Hareid	3	2	0	4	9
Herøy	9	10	4	8	31
Kristiansund	3	1	2	3	9
Midsund	2	2	0	1	5
Molde	11	4	9	4	28
Nesset	0	0	3	1	4
Norddal	1	0	4	0	5
Rauma	1	6	1	1	9
Rindal	1	1	0	0	2
Sande	0	1	0	0	1
Sandøy	1	2	2	1	6
Skodje	2	4	2	1	9
Smøla	1	0	2	0	3
Stordal	3	1	0	0	4
Stranda	8	6	1	1	16
Sula	3	2	5	0	10
Sunndal	3	0	0	2	5
Surnadal	1	0	1	6	8
Sykkylven	4	4	5	4	17
Tingvoll	0	2	3	2	7
Ulstein	0	4	0	2	8
Vanylven	0	1	1	3	5
Vestnes	1	2	9	0	12
Volda	1	3	3	2	9
Ørskog	1	0	2	0	3
Ørsta	4	1	2	5	12
Ålesund	10	15	4	13	42
T.s. alle kom.	103	113	86	84	385

Tabell: Kommunale plansaker FMMR 2015; **Reguleringsplanar**

Nasjonale forventninger og ny runde med kommunale planstrategiar

Mange av dei politiske styringssignala frå den nye regjeringa er samla og systematisert i dei nye nasjonale forventningane til regional og kommunal planlegging vart vedtatt ved kongeleg resolusjon 12.06.2015; sjå

https://www.regjeringen.no/contentassets/2f826bdf1ef342d5a917699e8432ca11/2015_nasjonale_forventningar.pdf

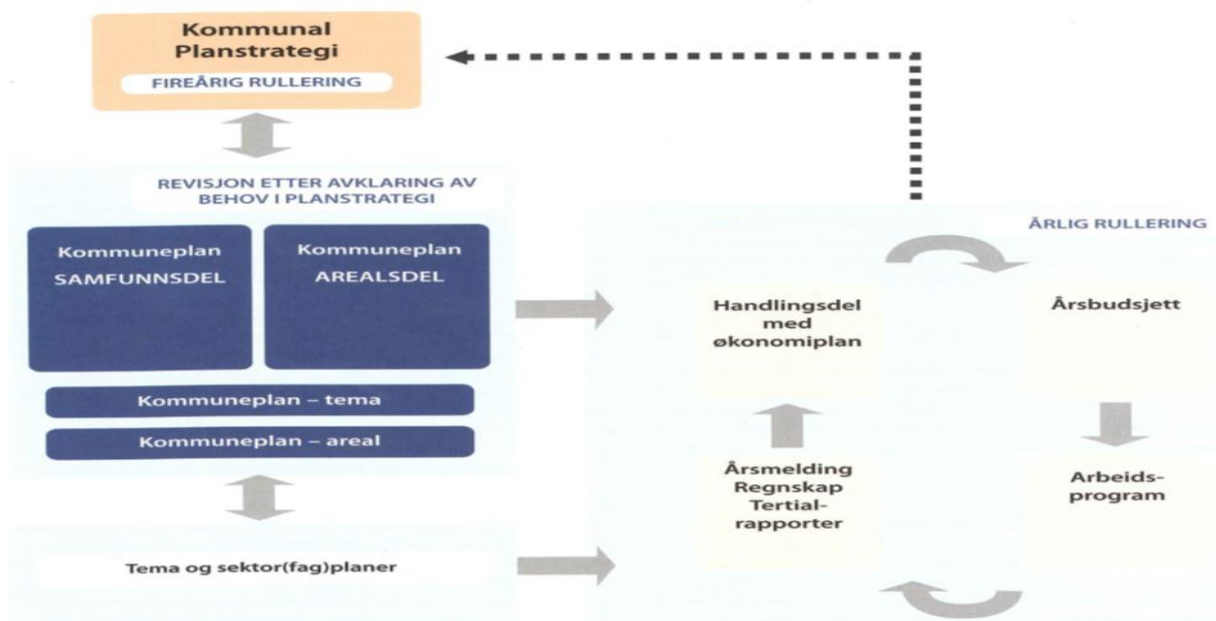
Formålet med dei nasjonale forventningane er er retta mot følgjande forhold:

- det peikar på mål, oppgåver og interesser som regjeringa meiner det er viktig at fylkeskommunen og kommunane legg vekt på i si planlegging etter pbl i den komande 4-årsperioden (2015 – 2019)
- det skal leggast til grunn for dei nye fylkestinga og kommunestyra sitt arbeid med regionale og kommunale planstrategiar og for statleg medverknad i planlegginga
- det skal medverke til ei styrking av samanhengen mellom plannivåa
- det er ikkje uttømande, men må sjåast i samheng med gjeldande regelverk og rettleiing

Kommunal- og moderniseringsdepartementet peikar på at er det nye nasjonale forventningsdokumentet innholdsmessig er kortare og omfattar færre og meir prioriterte forventningar enn tilsvarende dokument frå 2011. Forventningane er knytt til tre hovudtema:

- Gode og effektive planprosessar
- Berekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlege by- og tettstadsområde

For ein nærare presentasjon og gjennomgang av arbeidet med kommunale planstrategiar, viser vi til departementet sin rettleiar <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kommunal-planstrategi/id652436/>

Figur 1. Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet.

Kommunestatistikk plansaker

Kommunal planstrategi 2011 – 2015 - kommuneoversikt

Kommune	FMMR sak nr	Status gjeldande K-plan; vedtak		Rullering av K-plan; oppstart 2012 - 2016 (evt. under arbeid)	
		Samfunnsdel	Arealdel	Samfunnsdel	Arealdel
Aukra	12/7534	2011	2006	2015	2012
Aure	12/4933	2008	2008	0	2012
Averøy	12/6562	2009	2009	2013	2013
Eide	12/7511	2004	2005	2013	2014
Fræna	12/6441	2005	2003	2015	2012
Giske	12/7900	2009	2009	2013	2015
Gjemnes	13/0271	2003	2003	2015	2013
Halsa	12/5778	1998	1998	2012	2012
Haram	12/6726	2007	1999	2013	2013
Hareid	12/7497	2006	2012	2016	2012
Herøy	12/6723	2001	2004	2012	2012
Kristiansund	12/4572	2007	2011	2012	2012
Midsund	13/2640	2011	1997	0	2014
Molde	12/4675	2002	2010	2012	2014
Neset	12/7242	2012	2012	2012	2012
Norddal	12/3528	2007	2012	2014	2016
Rauma	11/7658	2006	1995	2012	2013
Rindal	13/1792	2011	2002	2014	2013
Sande	12/2200	2009	2002	0	2012
Sandøy	manglar	2011	?	?	2012
Skodje	12/2087	2007	2007	2012	2013
Smøla	12/5046	2007	2008	2012	2012
Stordal	12/3581	manglar	2003	2014	?
Stranda	12/2999	manglar	1992	2014	2013
Sula	12/4692	2011	2006	0	2013
Sunnal	12/6496	2007	2007	2012	2012
*Surnadal	?	2009	2007	2013	2013
Sykkylven	12/6377	2011	1989	0	2012
Tingvoll	12/4664	2007	2007	2013	2013
Ulstein	13/7816	2009	2011	2015	2015
Vanylven	12/5268	2009	1993	?	2012
Vestnes	12/3127	2006	2006	2013	2013
Volda	10/5689	1997	1990	2013	2013
Ørskog	12/3761	2007	2006	2014	2012
Ørsta	11/3842	1999	1991	2012	2012
Ålesund	12/8207	2008	2008	2013	2014
MR fylkeskom	11/4815	Fylkesplan 2012		Fylkesplan 2016	

Tabell: Kommunal planstrategi 2011 – 2015; markering (gult) for rulleringsarbeid i gang i perioden

Merk:

0; ingen rullering planlagt for inneverande k-styreperiode

?: opplysning manglar, eller event. tidspunkt for rullering blir vedtatt seinare

*: Høyringsutkast til kps for Surnadal har vore sendt MR fylkeskommune, men ikkje FMMR.

Motsegn

Statlege og regionale organ kan fremje motsegn (innsigelse) mot kommunale planar som er i strid med nasjonale interesser. Fylkesmannen grip inn i kommunal arealforvaltning ved å varsle eller fremje motsegn, og ved å klage på vedtak i dispensasjonssaker.

Av reglane for motsegn i plansaker etter plan- og bygningslova framgår det m.a. at:

- Kommunen har ansvar for at nasjonale og regionale interesser blir tatt omsyn til i planlegginga.
 - Statlege og regionale organ skal medverke i planarbeidet slik at desse interessene vert innarbeidd i planane. Reglane om motsegn skal sikre at kommunane ikkje vedtar planar i strid med nasjonal eller regional politikk.
- Når det ligg føre ei motsegn til eit planforslag kan ikkje kommunen vedta planen.
 - Saka kan gå vidare, anten ved at kommunane endrar planen, det vert gjennomført mekling eller at planen går direkte til avgjerd i Miljøverndepartementet.
- Dersom kommunen tek motsegna til følgje og endrar planen må dei sende det reviderte planutkastet til etaten som har fremja motsegna.
 - Motsegna skal vere trekt formelt (skriftleg) *før* kommunen kan vedta (eigengodkjenne) planen.

For meir om motsegn i plansaker etter plan- og bygningslova kan det visast til eit eige rundskriv H-2/14 <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/dok/rundskriv/2014/rundskriv-h-214--supplering-av-rundskri.html?id=751295> .

Utviding av forsøksordning med statleg motsegn

Forsøksordninga med samordning av statlege motsegner i plansaker starta 1. september 2013 og omfatta fylka Vestfold, Aust-Agder, Rogaland, Hordaland, Sør-Trøndelag og Nordland. Fylkesmannen i Møre og Romsdal er med blant 6 nye fylke som skal delta i andre fase av forsøket. Prosjektet skal vare f.o.m. 01.04.2015 t.o.m. 31.12.2016. I tillegg til Møre og Romsdal er Oppland, Troms, Buskerud, Telemark og Vest-Agder nye fylke.

Med vår oppstart 01.04.2015 har forsøksordninga med statleg samordning såleis vore i gang i 9 månader. Den praktiske gjennomføringa av forsøksordninga er lagt opp litt ulikt frå fylke til fylke. Hos FMNR er det tatt utgangspunkt i eksisterande modell for plansaksbehandling. Erfaringane så langt er jamt over positive vurdert både frå kommunane, involverte statsetatar og Fylkesmannen si side. Største utfordringane så langt er knytt til knappe tidsfristar i høyringsfasen. Statens vegvesen er den av statsetatane som oftast er part i sakene. Med tanke på erfaringsutveksling og læring knytt til forsøket er det oppretta eit eige nasjonalt nettverk under leiing av KMD og med deltakarar frå alle dei 12 forsøksfylka. Forsøksordninga skal seinare evaluerast med tanke på at dette vil kunne bli ei permanent ordning.

Motsegn fordelt på plantypar

FMMR har i 4. kvartal 2015 fremma motsegn til 22 planar (19 reguleringsplanar og 3 kommuneplanar). I høve til det samla talet på plansaker samla er det likevel få motsegner. For tredje kvartal 2015 er det frå Fylkesmannen si side reist motsegn til 22,1 % av reguleringsplansakene. I forhold til kommuneplanens arealdel vil det oftast vere knytt motsegn både til ulike tema og delområde i samband med første gangs offentleg høyring. Omfanget og kompleksiteten i slike overordna planar tilseier at det her meir unntaksvis vil vere planar utan motsegn. Fylkesmannen har her oppmoda kommunen til å gå i vidare dialog med motsegnsinstantane for å finne løysingar utan å gå vegen direkte om formell mekling.

	Kv. 1 01.01–31.03	Kv. 2 01.04–30.06	Kv. 3 01.07–30.09	Kv. 4 01.10–31.12	2015 01.01–30.12
Kommuneplan - arealdel	1	4	3	3	11
Reguleringsplan	(5,8%) 6 saker	(16,8%) 19 saker	(22,1%) 19 saker	(13,3%) 11 saker	(14,2%) 55
Planar med motsegn samla	7	23	22	19	66

Merknader og motsegner fordelt på plantema 2015

Til same plan kan det vere fremma fleire motsegner ut frå ulike tema/fagområde. Særleg gjeld dette kommuneplanar. Dersom ein tar utgangspunkt i typar plantema det er knytt merknader eller motsegn til, fordeler dette seg på følgjande måte:

Tema for merknader og for motsegn	Kommuneplan (KPa+KPs+ KDP)	Reguleringsplan	Motsegnstema samla til Kp + Rp
Planfagleg/KU	3/1	53/0	1
Naturmangfald	1/1	23/0	1
Landskap	2/0	16/0	
Friluftsliv	1/0	14/0	
Grønstruktur	0/0	5/0	
Strandsone	1/1	14/0	1
Vassdrag	0/0	5/0	
Barn og unge	1/0	32/4	4
Universell utforming	0/0	2/0	
Folkehelse	0/0	1/0	
Landbruk	1/0	8/0	
ROS	1/1	34/1	2
Forureining	1/1	21/0	1
Støy	0/0	6/2	2
Klima	0/0	3/0	
Kjøpesenter	0/0	6/0	
BATP	0/0	0/0	
Anna	1/0	1/0	
Samla tal motsegnstema	5	7	12

Tabell: *Merknader og Motsegner fordelt på plantema 1. kvartal 2015*

Tema for merknader og for motsegn	Kommuneplan (KPa+KPs+ KDP)	Reguleringsplan	Motsegnstema samla til Kp + Rp
Planfagleg/KU	11/0	29/0	0
Naturmangfald	5/0	18/1	1
Landskap	5/1	9/1	2
Friluftsliv	7/1	10/1	2
Grønstruktur	3/1	1/0	1
Strandsone	5/2	13/2	4
Vassdrag	3/0	7/0	0
Barn og unge	9/0	41/8	8
Universell utforming	1/0	0/0	0
Folkehelse	4/0	0/0	0
Landbruk	8/3	9/0	3
ROS	8/1	37/5	6
Forureining	2/0	12/1	1
Støy	0/0	29/6	6
Klima	3/0	1/0	0
Kjøpesenter	1/0	1/0	0
BATP	3/0	1/0	0
Anna	0/0	0/0	0
Samla tal motsegnstema	9	25	34

Tabell: Merknader og Motsegner fordelt på plantema 2. kvartal 2015

Tema for merknader og for motsegn	Kommuneplan (KPa+KPs+ KDP)	Reguleringsplan	Motsegnstema samla til Kp + Rp
Planfagleg/KU	6/3	9/1	4
Naturmangfald	13/1	13/1	2
Landskap	3/1	1/1	2
Friluftsliv	2/1	9/2	3
Grønstruktur	3/0	1/0	0
Strandsone	4/1	5/1	2
Vassdrag	0/0	4/0	0
Barn og unge	3/1	34/10	11
Universell utforming	2/0	1/0	0
Folkehelse	3/0	0/0	0
Landbruk	6/1	9/1	2
ROS	5/2	34/5	7
Forureining	3/0	1/0	0
Støy	3/1	18/5	6
Klima	2/0	0/0	0
Kjøpesenter	3/0	1/1	1
BATP	3/0	0/0	0
Anna	0/0	0/0	0
Samla tal motsegnstema	12	28	40

Tabell: Merknader og Motsegner fordelt på plantema 3. kvartal 2015

Tema for merknader og for motsegn	Kommuneplan (KPa+KPs+ KDP)	Reguleringsplan	Motsegnstema samla til Kp + Rp
Planfagleg/KU	10/3	14/0	3
Naturmangfald	8/0	16/0	0
Landskap	5/0	5/0	0
Friluftsliv	6/1	6/0	1
Grønstruktur	4/0	0/0	0
Strandsone	6/2	7/0	2
Vassdrag	2/0	5/0	0
Barn og unge	5/2	29/8	10
Universell utforming	4/0	0/0	0
Folkehelse	4/0	1/0	0
Landbruk	5/1	8/0	1
ROS	6/2	37/3	5
Forureining	4/0	11/1	1
Støy	4/2	23/5	7
Klima	3/0	1/0	0
Kjøpesenter	6/0	1/0	0
BATP	12/2	3/0	2
Anna	2/0	0/0	0
Samla tal motsegnstema	15	17	32

Tabell: Merknader og Motsegner fordelt på plantema 4. kvartal 2015

Tema for merknader og for motsegn	Kommuneplan (KPa+KPs+ KDP) n=39	Reguleringsplan N=385	Motsegnstema samla til Kp + Rp
Planfagleg/KU	29/7	105/1	8
Naturmangfald	19/2	70/2	4
Landskap	15/2	31/2	4
Friluftsliv	16/3	37/3	6
Grønstruktur	9/1	7/0	1
Strandsone	15/6	39/3	9
Vassdrag	5/0	21/0	0
Barn og unge	17/3	134/30	33
Universell utforming	6/0	3/0	0
Folkehelse	10/0	2/0	0
Landbruk	19/5	34/1	6
ROS	19/6	142/14	20
Forureining	9/1	39/2	3
Støy	6/3	90/18	28
Klima	7/0	5/0	0
Kjøpesenter	6/0	9/0	1
BATP	12/2	4/0	2
Anna	2/0	1/0	0
Samla tal motsegnstema	41	77	118

Tabell: Merknader og Motsegner fordelt på plantema samla 2015

Kommunestatistikk plansaker 2015

Motsegn Kommuneplan (K) + Reguleringsplan (R); kommuneoversikt

	Kv. 1 01.01 – 31.03	Kv. 2 01.04 – 30.06	Kv. 3 01.07 – 30.09	Kv. 4 01.10 – 31.12	2015 01.01 - 31.12
Aukra	1R	1R	1K		1K+2R
Aure		1R		1R	2R
Averøy				2R	2R
Eide			1K		1K
Fræna	1R	1R			2R
Giske		1R		1R	2R
Gjemnes					
Halsa					
Haram		2R	2R		4R
Hareid					
Herøy		1R		1R	2R
Kristiansund	1R				1R
Midsund		1R			1R
Molde		2R	2R	1K	1K+4R
Neset			1R		1R
Norddal			2R		2R
Rauma		2R			2R
Rindal					
Sande		1K			1K
Sandøy	1K		1R		1K+1R
Skodje		1R			1R
Smøla					
Stordal		1R			1R
Stranda	1R				1R
Sula			1R		1R
Sunndal		1K			1K
Surnadal					
Sykkylven	1R	1R	1R	1K+1R	1K+4R
Tingvoll					
Ulstein		2R			2R
Vanylven					
Vestnes		1K+1R	5R		1K+6R
Volda			2R	1R	3R
Ørskog		1K	1R	1R	1K+2R
Ørsta			1R		1R
Ålesund	1R	1R	1K	1K+3R	2K+5R
T.s. alle kom.	1K + 6R = 7	4K + 19R = 23	3K + 19R	3K+11R	11K + 55R = 66

Tabell: Motsegn saker FMRR fordelt på Kommune(del)- og Reguleringsplanar; kommuneoversikt

Mekling

Generelt om motsegn

Av reglane for motsegn i plansaker etter plan- og bygningslova framgår det m.a. at:

- Kommunen har ansvar for at nasjonale og regionale interesser blir tatt omsyn til i planlegginga.
 - Statlege og regionale organ skal medverke i planarbeidet slik at desse interessene vert innarbeidd i planane. Reglane om motsegn skal sikre at kommunane ikkje vedtar planar i strid med nasjonal eller regional politikk.
- Når det ligg føre ei motsegn til eit planforslag kan ikkje kommunen vedta planen.
 - Saka kan gå vidare, anten ved at kommunane endrar planen, det vert gjennomført mekling eller at planen går direkte til avgjerd i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Dersom kommunen tek motsegna til følgje og endrar planen må dei sende det reviderte planutkastet til etaten som har fremja motsegna.
 - Motsegna skal vere trekt formelt (skriftleg) *før* kommunen kan vedta (eigengodkjenne) planen.

For meir om motsegn i plansaker etter plan- og bygningslova kan det visast til eit eige rundskriv H-2/14 <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/dok/rundskriv/2014/rundskriv-h-214--supplering-av-rundskri.html?id=751295>

Meklingsmøte

Fylkesmannen er meklingsinstans. Eitt meklingsmøte har vore gjennomført i 4. kvartal. Det vart gjennomført 2 meklingsmøte i 2. kvartal, men ingen i 3. og 1. kvartal. For heile 2015 vart det gjennomført 3 meklingsmøte der FMMR var part i alle. I 2014 vart det til samanlikning gjennomført 8 meklingsmøte der FMMR var part i 5.

Sak	Kommune	Plantype/planområde	Motsegnspart	Tema til mekling
12/4721	Sula	KP arealdel	FM, FK og SVV	Natur og miljøvern, Barn og unge, Naustforskrifter, Trafikktryggleik, Akvakultur
11/1866	Sande	KP arealdel	FM og FK	Natur og miljøvern, Landbruk, Strandsone, Barn og unge, Naustforskriftar, Kulturvern
12/4721	Sula	KP arealdel	FM	Naustforskrifter

Tabell: Saker til mekling FMMR 2015

Fylkesmannen har i tillegg til dette også mottatt førespurnad om mekling knytt til uavklarte motsegner både i kommune- og reguleringsplansaker. Utan å gå direkte på formell mekling er det i situasjonar som dette i større grad enn tidlegare opna for meir uformelle dialog-/forhandlingsmøte. Gjennom dette har ein lykkast å finne løysingar utan å ta saka til mekling.

Oversendingssaker til Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Når det ligg føre ei motsegn til eit planforslag kan ikkje kommunen vedta planen. Saka kan gå vidare, anten ved at kommunen endrar planen, det vert gjennomført mekling , eller at planen går direkte til avgjerd i Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Departementet sitt vedtak i saka kan ikkje påklagast I løpet av perioden 2012 - 2015 har Fylkesmannen hatt 7 plansaker oversendt departementet for avgjerd (Miljøverndepartementet (før 01.01.2014). FMNR har vore part i fem av desse.

Sak	Kommune	Plantype /planområde	Motsegns-part	Tema til mekling	Oversendt MD	Møte/synfaring og deltakarar
10/4966	Skodje	Reg.plan Digernes	FMNR	RPB kjøpesenter	14.09.2012	20.11.2013 Skodje k, MD, MRfk og FMNR
11/6096	Averøy	Reg.plan Uran	Statens vegvesen	Trafikksikring	22.10.2012	16.11.2013 Averøy k, MD, SVV, Vegdir, FMNR
10/4266	Neset	K-plan	FMNR, Sunndal k.	Landbruk; Natur- og miljø, Fiskeoppdrett	07.11.2012	26.06.2013 Neset k, MD, Sunndal k, DN, LMD, SLF, KFD, FMNR
10/6724	Sande	Reg.plan Storehaugen	MRfk	Automatisk freda kulturminne	25.04.2013	25.06.2013 Sande k, MD, MRfk, RA, FMNR
10/3519	Rindal	K-plan	Reindriftsforvaltninga	Tamrein	24.04.14	05.06.2014 Rindal k; KMD, LMD, FMST, FMNR
10/8293	Rauma	RP Måsvatnet	MRfk og FMNR	Natur, miljøvern, landskap	22.05.14	18.09.2014 Rauma kommune; KMD, Klima- og miljødep, Miljødir, FMNR, MRfk
11/4679	Herøy	K-plan	FMNR	Naust-storleik	09.12.2014	12.02.2015 Herøy k, FMNR, KLD og KMD

Tabell: Oversendingssaker til Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2012 - 2015

For dei tre oversendingssakene i 2014 har departementet i saka med Rindal fatta avgjerd i tråd med tilrådinga frå FMNR. I saka med Rauma kommune har departementet gitt kommunen delvis medhald. I saka med Herøy kommune har departementet også gitt kommunen medhald.

For ei samla oversikt over vedtak i motsegnsaker oversendt MD/KMD; sjå

<https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan--og-bygningsloven/plan/kommunal-planlegging/innsigelsessaker1/id2008038/>

Dispensasjonar og klager

Kommunale dispensasjonssaker

Fylkesmannen kan gripe inn i kommunal arealforvaltning ved å klage på vedtak i kommunale dispensasjonssaker. FMMR har i 4.kvartal 2015 behandla 183 dispensasjonssaker (mot 170 i 3. kvartal, 150 i 2. kvartal og 136 i 1. kvartal). Samla for 2015 er det registrert 638 dispensasjonssaker. Desse fordeler seg slik:

- dispensasjon frå kommuneplan: 547 saker
 - av desse dispensasjon frå pbl §1-8: 196 saker)
- dispensasjon frå reguleringsplan: 88 saker)

	Kv. 1 01.01–31.03	Kv. 2 01.04–30.06	Kv. 3 01.07–30.09	Kv. 4 01.10–31.12	2015 01.01– 31.12.2015
Samla disp.sak KP og RP	136	150	170	183	638
Ingen merknad	62	69	79	72	282
Merknad/fråråding	63	64	77	87	391
Varsel om klage	7	13	11	20	51
Klage	1	2	1	4	8

Tabell: Dispensasjonar og klagesaker 2015

Tema for merknader til disp.saker	Kv. 1 01.01–31.03	Kv. 2 01.04–30.06	Kv. 3 01.07–30.09	Kv. 4 01.10–31.12	2015 01.01–31.12
Naturmangfald	6	3	10	10	29
Landskap	5	11	12	11	39
Friluftsliv	6	11	11	5	33
Grønstruktur	1	0	0	1	2
Strandsone	18	21	22	39	100
Vassdrag	0	1	2	4	7
Barn og unge	2	2	4	4	12
Universell utforming	0	0	0	0	0
Folkehelse	0	0	0	1	1
Landbruk	27	30	22	21	100
ROS	5	16	20	19	60
Forureining	0	0	1	2	3
Støy	4	2	3	6	15
Klima	1	2	1	0	4
Kjøpesenter	0	0	0	0	0
BATP	0	0	2	3	5
Anna	7	5	13	10	35
	74	104	123	138	449

Tabell: Merknader knytt til behandling av disp.saker fordeler seg slik på plantema 2015

Dispensasjon Kommuneplan (K) og Reguleringsplan (R); kommuneoversikt

	1.kvartal 2015 01.01 – 31.03	2.kvartal 2013 01.04 – 30.06	3. kvartal 01.07. – 30.09	4. kvartal 01.10. – 31.12	2015 01.01 – 31.12
Aukra	3	0	1	3	7
Aure	6	7	14	15	42
Averøy	13	8	9	10	40
Eide	6	2	2	4	14
Fræna	11	4	7	13	35
Giske	4	2	10	3	19
Gjemnes	5	5	9	8	27
Halsa	3	4	1	9	18
Haram	9	7	7	5	28
Hareid	1	4	0	2	7
Herøy	10	10	7	8	35
Kristiansund	1	2	4	5	12
Midsund	1	1	1	1	4
Molde	7	8	7	15	24
Neset	2	6	4	0	12
Norddal	0	2	1	2	5
Rauma	6	9	15	13	43
Rindal	1	1	3	1	6
Sande	2	0	1	0	3
Sandøy	0	1	0	3	4
Skodje	6	8	8	5	27
Smøla	2	7	7	7	23
Stordal	1	1	1	0	3
Stranda	2	5	7	6	20
Sula	5	4	0	4	13
Sunndal	2	1	1	0	4
Surnadal	1	2	5	1	9
Sykkylven	1	3	4	2	10
Tingvoll	3	3	0	3	9
Ulstein	2	5	5	1	13
Vanylven	1	1	1	1	4
Vestnes	2	3	3	6	14
Volda	5	2	4	11	20
Ørskog	2	3	4	4	13
Ørsta	6	10	8	5	29
Ålesund	3	8	9	6	26
T.s. alle kom.	136	150	170	183	638

Tabell: Dispensasjonssaker etter pbl 2015; kommuneoversikt

Oppsummering

Statistikken over plan- og dispensasjonssaker etter plan- og bygningslova til behandling hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal for 2015 viser samla sett færre saker/ekspedisjonar enn for tilsvarende periode i fjor (reduksjon frå 1140 til 1066). Statistikken viser at nedgangen skuldast færre plansaker (reduksjon frå 530 til 428), medan talet på dispensasjonssaker har auka (frå 605 til 638). Elles er det viktig å understreke at plan- og dispensasjonssakene varierer både i type, innhald og omfang – på same måte som plansituasjonen og planaktiviteten kommunane i mellom varierer. For å finne meir utfyllande forklaringar på observasjonar og utviklingstrekk vil det derfor vere behov for å gå nærare inn i statistikken.

Viktige rammer og føringar for Fylkesmannen sit arbeid knytt til medverknad i kommunal planlegging er knytt til følgjande forhold:

- *Forventningar og krav til Fylkesmannen*
- *Nye krav til kommunal planlegging – spørsmål om kompetanse og kapasitet*
- *Større vekt på strategisk og tverrsektoriell planlegging*
- *Særleg søkelys på barn og unge*
- *Folkehelse som gjennomgåande perspektiv*
- *Erfaringar frå arbeidet med Kommunebilde og Fylkesmannen sine kommunebesøk*

I embetsoppdraget for 2015 peikar Kommunal- og moderniseringsdepartementet på Fylkesmannen si rolle knytt til aktiv oppfølging og deltaking i regionale og kommunale planprosessar. Fylkesmannen skal legge særleg vekt på å formidle nasjonale føringar og interesser slik desse m.a. kjem til uttrykk gjennom nasjonale forventningar, stortingsmeldingar, statlege planretningslinjer/rikspolitiske retningslinjer og bestemmelsar.

Fylkesmannen si samordningsrolle i forhold til statlege regionale myndigheter blir framheva, likeeins behovet for å prioritere deltaking i regionalt og kommunalt planarbeid frå ei tidleg fase, og varsle om eventuelle konflikter så snart som muleg. Ei viktig oppgåve for Fylkesmannen vil i samband med dette også vere å sikre kommunane ansvar og tilstrekkeleg lokalt handlingsrom innanfor dei rammer og retningslinjer som er gitt frå nasjonalt og regionalt nivå. Styringssignala frå departementet peikar m.a. her på at:

- Flest mulig saker skal løysast så tidleg som råd
- Krav om meir effektiv behandling av plansaker etter pbl
- Sørge for tidleg medverknad og dialog
- Viktige interesser skal kome fram så tidleg som mulig
- Rask og effektiv saksbehandling
- Hensynet til lokaldemokratiet skal tilleggast større vekt
- Motsegn skal berre fremjast når nødvendig og skal alltid grunngivast konkret.
- Fylkesmann og fylkeskommune skal samarbeide og samordne motsegner m.a. gjennom bruk av planforum og gjennom mekling.

Departementet har sett i gang prøveordningar med utvida oppgåver/fullmakt til Fylkesmannen knytt til samordning av statlege motsegner. Forsøksordninga har omfatta seks fylke, og vart i 2015 utvida til å omfatte seks nye. FMMR har frå 01.04.2015 deltatt i denne utvida forsøksordninga.